

1. Testa nosaukums

BRĪVAIS TRIJODTIRONĪNS (BRĪVAIS T3)

2. Angļu val. - Free Triiodothyronine

3. Īss raksturojums

Trijodtironīns ir hormons, kura sintēze un sekrēcija notiek vairogdziedzerī. Normālos fizioloģiskos apstākļos trijodtironīns (T3) serumā sastāda aptuveni 5% vairogdziedzera hormonu. Lai gan tā koncentrācija plazmā ir zemāka nekā tiroksīnam (T4), tam piemīt lielāka metaboliskā aktivitāte, ātrāka darbība un lielāks sadalījuma tilpums. T3 asinīs cirkulē galvenokārt saistītā veidā ar TBG, prealbumīnu un albumīnu. Brīvais T3 sastāda tikai 0,3 % no kopējā T3 cirkulējošā daudzuma, tas ir metaboliski aktīvs.

Brīvā T3 hormona līmeņi lielākoties korelē ar kopējā T3 līmeņiem. Tomēr kopējais T3 ir atkarīgs ne tikai no tireoīda statusa un T4 perifērā metabolisma, bet arī no tireoīdu hormonu saistošo proteīnu koncentrācijas. Brīvo T3 nesējproteīnu koncentrācijas variācijas būtiski neietekmē. Tādējādi TBG pieaugums, kas raksturīgs grūtniecībai, orālo kontraceptīvu lietošanai un estrogēnu terapijai, izraisa kopējā T3 līmeņa pieaugumu, kamēr brīvā T3 koncentrācija būtībā nemainās.

Brīvā T3 koncentrācija tipiski atspoguļo pacienta aktuālo tireoīdo statusu daudz atbilstošāk nekā kopējā T3 koncentrācija.

4. Metode - imūnķīmiskā hemiluminiscence.

5. Stobriņa marķējums, asiņu uzglabāšanas laiks, izmeklējamais materiāls

- Marķējums - sarkans vai dzeltens stobriņš (bez antikoagulanta).
- Asiņu uzglabāšanas laiks:
  - istabas temperatūrā (15-25 °C) serums - 8 stundas;
  - ledusskapī (2-8 °C) serums - 2 dienas.
- Izmeklējamais materiāls - serums.

6. Referentās vērtības

Vecums (gadi)	pmol/l
0-2	5,1-8,0
2-12	5,1-7,4
13-20	4,7-7,2
virs 20	3,5-6,5

7. Ietekmējošie faktori

Medikamenti

↑ Grūtniecība.

↓ Pretkrampju preparāti (Fenitoīns, Karbamazepīns).

8. Novirzes no normas

↑ Hipertireoze.

↓ Hipotireoze.